

Besluit van ... tot wijziging van het Besluit digitale overheid in verband met het stellen van regels over de basisinrichting OOTS [KetenID WGK 28143]

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van [PM], nr. 2026-xxxxx;

Gelet op Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024, Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463 van de Commissie van 5 augustus 2022 tot vaststelling van technische en operationele specificaties van het technisch systeem voor de grensoverschrijdende geautomatiseerde uitwisseling van bewijs en de toepassing van het eenmaligheidsbeginsel overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad en de artikelen 5, vijfde lid, en 16, vierde lid, van de Wet digitale overheid;

Besluit:

Artikel I

Het Besluit digitale overheid wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 worden in de alfabetische volgorde zeven begripsbepalingen ingevoegd:

- *bewijsaanvraag*: de bewijsaanvraag met de gegevens bedoeld in artikel 13, eerste lid, van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463;
- *bewijsrespons*: de bewijsrespons met de gegevens bedoeld in artikel 15, tweede tot en met vijfde lid, van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463;
- *bewijsaanvrager*: de instantie, bedoeld in artikel 1, onder 3, van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463;
- *bewijsmiddel*: het bewijs als bedoeld in artikel 3, vijfde lid, van Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012;
- *bewijsverstrekker*: de instantie bedoeld in artikel 1, onder 2, van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463;
- *basisinrichting OOTS*: de voorziening, bedoeld in artikel 1c;
- *Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463*: Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463 van de Commissie van 5 augustus 2022 tot vaststelling van technische en operationele specificaties van het technisch systeem voor de grensoverschrijdende geautomatiseerde uitwisseling van bewijs en de toepassing

van het eenmaligheidsbeginsel overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad;

B

Na artikel 1b wordt een nieuw hoofdstuk 1b een artikel ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 1b. Voorziening basisinrichting OOTS

Artikel 1c. Voorziening basisinrichting OOTS

Onverminderd artikel 5 van de wet draagt Onze Minister zorg voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van een voorziening die het mogelijk maakt om als reactie op een bewijsaanvraag een bewijsmiddel op te vragen bij een bewijsverstrekker en in voorkomend geval het bewijsmiddel te verstrekken aan een bewijsaanvrager.

C

Na artikel 4 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4a. Persoonsgegevens basisinrichting OOTS

Onze Minister verwerkt voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking, beveiliging en betrouwbaarheid van de basisinrichting OOTS de volgende persoonsgegevens over de natuurlijke persoon of rechtspersoon waarvoor een bewijsmiddel wordt aangevraagd:

- a. de bewijsaanvraag;
- b. de bewijsrespons;
- c. het burgerservicenummer, of een versleutelde of afgeleide vorm daarvan ter identificatie, of het KvK-nummer;
- d. het door de gebruiker gekozen betrouwbaarheidsniveau;
- e. de naam en de noodzakelijke gegevens om deze correct weer te geven, het uniek identificerend nummer ingeval van authenticatie buiten Nederland en de geboortedatum;
- f. in voorkomend geval: een bevestiging dat de natuurlijke persoon, bedoeld in onderdeel c of e, gemachtigd is om te handelen namens een bedrijf of organisatie;
- g. de gebruiksgegevens, waaronder het IP-adres en de kenmerken van de gebruikte software en hardware van het apparaat waarmee de gebruiker is ingelogd, handelingen van de gebruiker, het door die persoon gebruikte identificatiemiddel en betrouwbaarheidsniveau, de website van de organisatie waar de gebruiker een middel heeft aangevraagd of vanuit welke de authenticatie van de identiteit van deze persoon wordt uitgevoerd, sessiegegevens, waaronder cookies, en overige gegevens met betrekking tot het soort en tijdstip, en kenmerken van het gebruik, waaronder gegevens over toegang tot medische diensten waar mogelijk in versleutelde vorm;

h. de logboekgegevens, bedoeld in artikel 17, eerste lid, van Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463.

D

Na artikel 8 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 8a. Verstrekkingen in verband met de basisinrichting OOTS

1. In het kader van een reactie op een bewijsaanvraag van een bewijsaanvrager verstrekt Onze Minister uit de basisinrichting OOTS aan de bewijsaanvrager de bewijsrespons waarop het verzoek ziet.
2. In het kader van het doen van een bewijsverzoek aan een bewijsverstrekker verstrekt Onze Minister uit de basisinrichting OOTS aan een bewijsverstrekker de bewijsaanvraag en de identificatiegegevens bedoeld in artikel 4a, onderdeel c of onderdeel e.

E

In artikel 9a wordt na “aan de bedoelde bestuursorganen of aangewezen organisaties” voor de punt aan het slot van dat artikel ingevoegd “en de basisinrichting OOTS”.

F

Na artikel 13 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13a. Bewaartermijnen in verband met de basisinrichting OOTS

1. De gegevens bedoeld in artikel 4a worden niet langer bewaard dan de duur van de sessie.
2. In afwijking van het eerste lid worden de gegevens bedoeld in artikel 4a, onderdeel g, vijf jaar bewaard, met uitzondering van de sessiegegevens, die slechts worden bewaard tot het moment van uitloggen door de gebruiker.
3. In afwijking van het eerste lid worden de gegevens bedoeld in artikel 4a, onderdeel h, twaalf maanden bewaard.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,

NOTA VAN TOELICHTING

A. Algemeen deel

1. Inleiding

De Europese Single Digital Gateway-verordening¹ (hierna: SDG-verordening) heeft als doel het burgers en bedrijven makkelijker te maken om in een andere lidstaat te gaan wonen, studeren, werken of ondernemen en daarvoor zaken te regelen met overheidsorganisaties. Deze verordening schrijft onder meer voor dat overheidsorganisaties uit verschillende lidstaten onderling op verzoek van een burger of bedrijf - bewijsstukken moeten uitwisselen met behulp van het met de verordening geïntroduceerde Once-Only Technical System (OOTS). Nederland is verantwoordelijk voor de inrichting van de nationale aansluiting op het OOTS. Voor die nationale aansluiting is de basisinrichting OOTS ontwikkeld.

De minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) stelt op basis van artikel 5 van de Wet digitale overheid (Wdo) het kader voor de generieke digitale infrastructuur, waaronder de voorziening OOTS. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is verantwoordelijk voor de realisatie binnen dat kader en draagt, op grond van dit kader zorg voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de generieke digitale infrastructuur. In het eerste lid wordt bepaald welke voorzieningen in ieder geval tot die generieke digitale infrastructuur behoren. Op grond van het vijfde lid van artikel 5 van de Wdo kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over andere voorzieningen dan de voorzieningen die in het eerste lid van dat artikel worden genoemd.

Met dit besluit wordt de basisinrichting OOTS als nieuwe voorziening onder de verantwoordelijkheid van de minister van BZK geplaatst. Daarvoor wordt met dit besluit het Besluit digitale overheid (Bdo) gewijzigd.

Met dit besluit wordt verder in het Bdo bepaald welke persoonsgegevens de basisinrichting OOTS verwerkt, aan wie deze worden verstrekt en hoe lang deze worden bewaard. De grondslag hiervoor is artikel 16, vierde lid, van de Wdo.

2. Implementatiewetgeving

Dit wijzigingsbesluit strekt ter implementatie van de verplichtingen op grond van de SDG-verordening en de daarbij behorende Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463² (hierna: de uitvoeringsverordening).

¹ Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012.

² Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1463 van de Commissie van 5 augustus 2022 tot vaststelling van technische en operationele specificaties van het technisch systeem voor de grensoverschrijdende geautomatiseerde uitwisseling van bewijs en de toepassing van het eenmaligheidsbeginsel overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad.

In artikel 14 van de SDG-verordening is bepaald dat de Europese Commissie in samenwerking met de lidstaten een technisch systeem beschikbaar stelt voor de geautomatiseerde uitwisseling van bewijs tussen de instanties in verschillende lidstaten die verantwoordelijk zijn voor de in bijlage II bij de SDG-verordening bepaalde onlineprocedures (hierna: bevoegde instanties). Dit systeem wordt gebruikt met het oog op de uitwisseling van bewijs voor deze in bijlage II vermelde en in een viertal richtlijnen³ vastgestelde onlineprocedures. Dit systeem wordt het Once-Only Technical System, ofwel OOTS, genoemd. De technische en operationele eisen voor het OOTS zijn vastgelegd in de uitvoeringsverordening. Met dit besluit worden regels gesteld om te borgen dat het OOTS in Nederland kan worden gebruikt. Aan het einde van deze nota van toelichting is een transponeringstabel opgenomen.

3. Hoofdpijnen van het voorstel

3.1 Aanleiding

Het doel van de SDG-verordening is burgers en bedrijven makkelijk toegang te geven tot digitale overheidsdienstverlening in EU-lidstaten. De verordening schrijft onder meer voor dat bevoegde instanties uit verschillende lidstaten onderling bewijsstukken moeten uitwisselen met behulp van het OOTS op verzoek van gebruikers. Het OOTS zorgt dat bewijsstukken, zoals diploma's of geboortegegevens, die nodig zijn voor overheidsdienstverlening veilig uitgewisseld worden tussen bevoegde instanties binnen de Europese Economische Ruimte. Het OOTS maakt gebruik van andere Europese voorzieningen zoals eIDAS⁴ voor identificatie en eDelivery⁵ voor veilige gegevensuitwisseling.

Bevoegde instanties moeten aansluiten op het OOTS en kunnen dat op drie manieren doen:

- Zij kunnen zelf een eigen aansluiting implementeren;
- Ze kunnen gebruikmaken van een aansluiting op een aan OOTS verbonden sectoraal uitwisselingssysteem (zo wordt in het onderwijsdomein het systeem EMREX gebruikt);
- Zij kunnen gebruik maken van een "intermediair platform" voor aansluiting van bevoegde instanties op het OOTS.

De minister van BZK heeft besloten om een dergelijk intermediair platform te ontwikkelen om de Nederlandse bevoegde instanties te ontzorgen. Dat platform wordt de basisinrichting OOTS genoemd. Bevoegde instanties kunnen op de basisinrichting OOTS aansluiten om sneller en eenvoudiger te

³ Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties, Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, Richtlijn 2014/24/EU plaatsen van overheidsopdrachten en intrekking Richtlijn 2004/18/EU en Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG.

⁴ Zoals vastgesteld in Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1501 van de Commissie van 8 september 2015 betreffende het interoperabiliteitskader bedoeld in artikel 12, lid 8, van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt.

⁵ Zie ook artikel 1, vierde lid, van de uitvoeringsverordening.

voldoen aan verplichtingen uit de SDG-verordening om het onderling uitwisselen van bewijsstukken mogelijk te maken. Het platform ondersteunt Nederlandse bevoegde instanties bij het aansluiten op het OOTS en zorgt ervoor dat bewijsstukken grensoverschrijdend digitaal kunnen worden uitgewisseld. Bevoegde instanties worden zo ontzorgd bij het naleven van de verplichtingen die gelden op grond van de SDG Verordening.

Door aansluitingen via de basisinrichting wordt verder bewerkstelligd dat gebruikers van de voorziening telkens eenzelfde geüniformeerde procedure doorlopen.

Het gebruik van de basisinrichting OOTS is niet verplicht. Bevoegde instanties blijven de keuze hebben om een eigen of sectorale aansluiting op het OOTS te gebruiken. In dat geval dienen zij deze zelf te realiseren.

3.2 Werkwijze basisinrichting OOTS

De basisinrichting OOTS kan worden gebruikt door Nederlandse bevoegde instanties die bewijs aanvragen bij een bevoegde instantie in een andere EU-lidstaat (hierna wordt dit systeem aangeduid als OOTS-A) en door Nederlandse bevoegde instanties die bewijs verstrekken aan een bevoegde instantie in een andere EU-lidstaat (dit systeem wordt hierna aangeduid als OOTS-V). Een bevoegde instantie kan aansluiten op zowel de OOTS-A als de OOTS-V, wanneer de desbetreffende bevoegde instantie zowel bewijsaanvrager als -verstrekker is. Indien een bevoegde instantie maar één van de rollen vervult, zal het alleen op een van de genoemde systemen van de basisinrichting OOTS aansluiten.

OOTS-aanvragen (OOTS-A): Het aanvragen van bewijs voor het afnemen van een dienst bij een Nederlandse organisatie

OOTS-A helpt Nederlandse bewijsaanvragers bij het verkrijgen van informatie over een Nederlandse of niet-Nederlandse persoon (de gebruiker) uit een bron uit een andere lidstaat. De gebruiker kan handelen als burger of als vertegenwoordiger van een onderneming.

Voorbeelden in de praktijk zijn een Belgisch bedrijf dat een vergunning wil aanvragen in Nederland, waarbij de Nederlandse overheidsorganisatie een uittreksel van het Belgische handelsregister nodig heeft. Of een Italiaanse student die een studie wil voortzetten in Nederland en zijn Italiaanse diploma daarvoor wil verstrekken.

Wanneer de gebruiker een Nederlandse overheidsprocedure doorloopt en daarvoor een bewijs nodig heeft uit een andere EU-lidstaat, kan de gebruiker aangeven dat dit bewijs via het OOTS mag worden opgehaald.

De op de basisinrichting OOTS aangesloten Nederlandse overheidsorganisatie (bewijsaanvrager) stuurt de gebruiker vervolgens door naar de OOTS-A. Daar kiest de gebruiker het land waar het bewijs zich bevindt en bij welke instantie het bewijs opgehaald moet worden (als er meerdere mogelijke bewijsverstrekkers zijn). Vervolgens wordt de gebruiker doorgeleid naar de betreffende bewijsverstrekker om het bewijs in te zien. Daarna geeft de gebruiker toestemming voor verzending van het bewijs via het OOTS naar de Nederlandse bewijsaanvrager. De OOTS-A verzamelt de ontvangen bewijzen en stuurt ze ten slotte naar de Nederlandse bewijsaanvrager.

OOTS-verstrekken (OOTS-V): Het verstrekken van bewijs voor het afnemen van een dienst bij een organisatie in een andere EU-lidstaat

OOTS-V helpt Nederlandse bewijsverstrekkers bij het leveren van informatie over een Nederlandse of niet-Nederlandse persoon (de gebruiker) aan een bewijsaanvrager in een andere lidstaat.

Bijvoorbeeld het verstrekken van Nederlandse geboortegegevens aan de Duitse autoriteiten, op verzoek van ouders die in Duitsland kinderbijslag willen aanvragen. Of de verstrekking van een uittreksel van het Nederlandse handelsregister ten behoeve van een vergunningaanvraag in België. De gebruiker kan ook hier dus handelen als burger of als vertegenwoordiger van een onderneming.

Om een procedure te doorlopen in een andere EU-lidstaat, logt de gebruiker in bij de betreffende overheidsinstantie in die lidstaat. Als deze buitenlandse overheidsorganisatie een bewijs nodig heeft van een Nederlandse overheidsinstantie, die aangesloten is op de basisinrichting OOTS, wordt de gebruiker via het OOTS-netwerk doorgestuurd naar de OOTS-V.

De gebruiker moet vervolgens inloggen in de OOTS-V om voldoende zekerheid te bieden over diens identiteit (herauthenticatie). De OOTS-V controleert of er geen identiteitsverwisseling plaats heeft gevonden. De persoon die de bewijsaanvraag is gestart bij de buitenlandse instantie moet dezelfde zijn als de persoon die in de OOTS-V inlogt. Vervolgens vraagt de OOTS-V het bewijs op bij de Nederlandse bewijsverstrekker. Na inzage (preview) van het bewijs geeft de gebruiker toestemming voor verzending van het bewijs naar de bewijsaanvrager in de andere lidstaat, waar de gebruiker vervolgens de procedure verder kan doorlopen.

3.3 Verwerken persoonsgegevens door basisinrichting OOTS

De basisinrichting OOTS is een intermediair platform in de zin van artikel 1, zesde lid, van de uitvoeringsverordening. Het doel van de basisinrichting OOTS is om de bevoegde instantie de mogelijkheid te geven aan te sluiten op het OOTS.

Voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking, beveiliging en betrouwbaarheid van de basisinrichting OOTS worden persoonsgegevens verwerkt, onder meer om de gebruiker te identificeren en voor de bewijsaanvragen en bewijsvertrekkingen. Op de verwerking van persoonsgegevens door de basisinrichting OOTS is de Algemene verordening gegevensbescherming⁶ (hierna: AVG) van toepassing.

De minister van BZK is verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevensverwerking door de basisinrichting OOTS, die nodig is voor de werking van de voorziening, waaronder de selectie van het herkomstland van het bewijs, de doorverwijzing via het OOTS-netwerk naar het herkomstland, de authenticatie voor de basisinrichting OOTS voor Nederlandse bewijsverstrekking, het opvragen en tonen van het bewijs aan de gebruiker (preview), het registreren van akkoord voor verzending van bewijs en het daadwerkelijk verzenden van bewijs via het OOTS-netwerk.

⁶ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene verordening gegevensbescherming)

OOTS-aanvragen (OOTS-A): Het aanvragen van bewijs voor het afnemen van een dienst bij een Nederlandse organisatie

Voor de OOTS-A verwerkt de minister van BZK de bewijsaanvraag die afkomstig is van een Nederlandse bevoegde instantie (in de rol van bewijsaanvrager). De informatie in een bewijsaanvraag is bepaald door artikel 13, eerste lid, van de Uitvoeringsverordening en bevat conform dat artikel onder andere informatie over de aanvraag, het aangevraagde soort bewijs, de procedure waarvoor het bewijs vereist is en gegevens over de bewijsaanvrager en de bewijsverstrekker.

De gebruiker dient zich bij de bewijsaanvrager te authenticeren. Artikel 11 van de uitvoeringsverordening schrijft voor dat authenticatie bij de bewijsaanvrager plaatsvindt met een bij de Europese Commissie genotificeerd inlogmiddel. De authenticatie vindt altijd plaats op minimaal betrouwbaarheidsniveau substantieel.⁷ Bepaalde informatie die volgt uit de authenticatie wordt door de bewijsaanvrager aan de basisinrichting OOTS verstrekt in de bewijsaanvraag. Wanneer een gebruiker niet beschikt over een inlogmiddel op betrouwbaarheidsniveau substantieel of hoger kan niet via de basisinrichting OOTS een bewijsaanvraag worden gedaan. In dat geval zal de desbetreffende gebruiker op andere wijze het bewijsmiddel moeten opvragen, bijvoorbeeld door rechtstreeks contact op te nemen met de bewijsverstrekker.

De bewijsaanvraag bevat, conform artikel 13, eerste lid, van de uitvoeringsverordening, daarom ook de attributen van de gebruiker, of in voorkomend geval van de gebruiker en de vertegenwoordiger, die zijn uitgewisseld met behulp van een authenticatiemiddel dat de gebruiker heeft gebruikt om zich bij de bewijsaanvrager te identificeren, en het betrouwbaarheidsniveau dat daarbij is gebruikt. Dat zijn in ieder geval de naam en geboortedatum van de gebruiker.

OOTS-verstrekken (OOTS-V): Verstrekken van bewijs voor het afnemen van een dienst bij een organisatie in een andere EU-lidstaat

Voor de werking van de basisinrichting OOTS-V verwerkt de minister van BZK de bewijsrespons en het BSN (of een uniek identificerend nummer ingeval van authenticatie buiten Nederland), de naam en de geboortedatum van de gebruiker als diegene een natuurlijk persoon is. Van de onderneming wordt het KvK-nummer verwerkt.

Het bewijsrespons is voorgeschreven in artikel 15 van de uitvoeringsverordening en bevat onder andere, indien beschikbaar, het aangevraagde bewijs en metadata. In het geval geen bewijs kan worden opgevraagd of indien een andere fout optreedt, wordt een foutenverslag verzonden (artikel 15, vierde lid, van de uitvoeringsverordening). Er zijn meer redenen om een foutverslag te sturen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er van de persoon geen bewijs beschikbaar is, de persoon het proces annuleert of er een technische fout is geweest.

Verwerking van het BSN, dan wel een uniek identificerend nummer, is alleen nodig in het OOTS-V.

⁷ Deze betrouwbaarheidsniveaus zijn geregeld in verordening (EU) 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (eIDAS-verordening).

Dit gegeven is nodig om de gebruiker opnieuw te identificeren en authenticeren met het oog op de vergelijking van identiteitsgegevens en bewijs, conform artikel 16 van de uitvoeringsverordening OOTS (herauthenticatie). De herauthenticatie in OOTS-V dient als extra controlestap.

Tevens wordt dit nummer door OOTS-V aan een Nederlandse bewijsverstrekker verstrekt bij de bewijsaanvraag, zodat de bewijsverstrekker daarmee het bewijs kan opzoeken en ophalen. De bewijsverstrekker moet, voor ontvangst van het BSN, BSN-gerechtigd zijn. Indien dat niet het geval is, wordt een pseudoniem verstrekt.

Voor de herauthenticatie wordt gebruik gemaakt van de eIDAS-voorziening, DigiD of een bedrijfs- en organisatiemiddel. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de routeringsvoorziening van artikel 9a Bdo. Om dit mogelijk te maken wordt de basisinrichting OOTS toegevoegd aan 9a van het Bdo als voorziening waaraan gegevens kunnen worden verstrekt.

Gebruiksgegevens

Ten slotte verwerkt de basisinrichting OOTS gedurende de inlogsessie enkele aan het gebruik gerelateerde gegevens, zoals het IP-adres, de kenmerken van de gebruikte software en hardware van het apparaat waarmee de gebruiker inlogt, handelingen van de gebruiker, het door die persoon gebruikte identificatiemiddel en betrouwbaarheidsniveau, de website van de organisatie waar de gebruiker een middel heeft aangevraagd of vanuit welke de authenticatie van de identiteit van deze persoon wordt uitgevoerd, sessiegegevens, waaronder cookies, en overige gegevens met betrekking tot het soort en tijdstip, en kenmerken van het gebruik, waaronder gegevens over toegang tot medische diensten waar mogelijk in versleutelde vorm.

Als onderdeel van de gebruiksgegevens wordt verwerkt bij welke bewijsverstrekker de gebruiker het bewijs wil ophalen. Die gegevens over de identiteit van de bewijsverstrekker zijn noodzakelijk om de bewijsverstrekking technisch mogelijk te maken en om de werking van de voorziening in relatie tot verschillende bewijsverstrekkers te kunnen borgen en fouten te herstellen. De procedures waarvoor een bewijs kan worden opgehaald zijn bepaald door bijlage II van de SDG-verordening. Op het moment van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit vermeldt deze bijlage geen procedure waarvoor bewijs nodig is van een bewijsverstrekker die een medische dienst aanbiedt. Dat zou kunnen veranderen als bijlage II uitgebreid wordt. Wanneer de burger dan verzoekt om een bewijsmiddel op te halen bij een bewijsverstrekker die een medische dienst aanbiedt, kan het gaan om bijzondere persoonsgegevens, omdat het mogelijk is dat uit de identiteit van de bewijsverstrekker informatie kan worden afgeleid over de gezondheid van de persoon die een bewijsmiddel daar opvraagt. Onder het kopje “bewaartermijn” wordt daarop nader ingegaan.

Gegevens in een bewijsmiddel

De minister van BZK verwerkt de bewijsmiddelen waar persoonsgegevens in staan (bijvoorbeeld een diploma). De bevoegde instanties (in de rol van bewijsaanvrager en/of bewijsverstrekker) blijven echter conform artikel 33 van de uitvoeringsverordening zelf verwerkingsverantwoordelijk voor de inhoud (persoonsgegevens) van de bewijsmiddelen die via de OOTS worden uitgewisseld. De informatie die is opgenomen in een bewijsmiddel verschilt per type bewijsmiddel dat uitgewisseld wordt. De gevoeligheid van de informatie is afhankelijk van de procedure die de bewijsaanvrager uitvoert en de (soorten) bewijzen die de verstrekker daarvoor levert.

Daarom wordt met dit wijzigingsbesluit in het Bdo “een rechtshandeling krachtens lidstatelijk recht” in de zin van artikel 28, derde lid, van de AVG opgenomen, op grond waarvan de minister van BZK de persoonsgegevens in de bewijsmiddelen mag verwerken. Het Bdo vormt met de inwerkingtreding de basis voor deze verwerkingen.

Verstrekking persoonsgegevens

De minister van BZK verstrekt vanuit de basisinrichting OOTS gegevens aan de bewijsaanvrager en de bewijsverstrekker.

Aan de bewijsaanvrager wordt het bewijsrespons verstrekt, met daarin het opgevraagde bewijs. Het bewijsrespons bevat in ieder geval het bewijs en aanvullende informatie, zoals bepaald in artikel 15, tweede lid, van de Uitvoeringsverordening. Indien het vergelijken van de identiteitsgegevens geen match oplevert, wordt in plaats van het bewijs een foutenverslag gezonden.

Door OOTS-V wordt aan een Nederlandse bewijsverstrekker de bewijsaanvraag verstrekt, met daaraan toegevoegd het KvK-nummer of BSN (of een uniek identificerend nummer ingeval van authenticatie buiten Nederland) van de gebruiker. Deze heeft de bewijsverstrekker nodig om het bewijs te lokaliseren en ophalen. De bewijsverstrekker moet, voor ontvangst van het BSN, BSN-gerechtigd zijn. Indien dat niet het geval is, wordt een pseudoniem verstrekt.

Bewaartermijn

Als gevolg van de hierboven beschreven processen is het bewaren van de verwerkte gegevens na het afgeven van een bewijsrespons niet meer nodig. Met het oog op dataminimalisatie is de bewaartermijn daarom gesteld op de duur van de sessie.

De bewijsaanvraag en bewijsrespons worden 12 maanden bewaard in het Europese logboekstelsel dat is ingericht voor het OOTS. Dit is zo bepaald in artikel 17 van de uitvoeringsverordening. Het bewijsmiddel maakt geen onderdeel uit van de gegevens die worden gelogd.

Een uitzondering geldt voor de gebruiksgegevens. Deze worden bewaard ten behoeve van het detecteren en herstellen van mogelijke fouten en voor applicatie-optimalisatie. Voor dit type gegevens geldt een bewaartermijn van ten hoogste vijf jaar. Die termijn komt overeen met de bewaartermijnen voor gebruiksgegevens van andere voorzieningen in het Bdo. Sessiegegevens, die enkel worden verwerkt voor het technisch functioneren van de voorzieningen, zijn ook gebruiksgegevens, maar deze moeten na de sessie worden verwijderd, omdat voor het bewaren daarvan geen aanleiding is.

De gebruiksgegevens die bewaard worden bevatten de gegevens over de bewijsvergaring en bewijsverstrekking, waaronder de identiteit van de bewijsverstrekker, dat mogelijk een gegeven over de gezondheid van de verzoeker zou kunnen zijn, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de AVG. De gegevens over de natuurlijke persoon of de onderneming die de bewijsuitwisseling verzoekt, worden verwijderd na de sessie. Deze gegevens in het logbestand die worden bewaard, zijn dus na het uitloggen door de gebruiker niet meer tot een natuurlijke persoon of onderneming te herleiden. Het

bewaren van deze gegevens maakt het bijvoorbeeld mogelijk om vast te stellen of bij zich een specifieke bewijsverstrekker structureel technische problemen voordoen.

4. Privacy en verhouding tot de AVG

4.1 Grondslag voor verwerking

De grondslag voor de regels over het verwerken, verstrekken en bewaren van persoonsgegevens in dit besluit is gelegen in artikel 16 van de Wdo. Op grond van dat artikel verwerkt de minister van BZK persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de goede uitvoering van taken en verplichtingen die voortvloeien uit de Wdo. Een van die taken, waarop dit besluit gebaseerd is, is de verplichting van de minister van BZK om zorg te dragen voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de generieke digitale infrastructuur (artikel 5, eerste lid, van de Wdo).

Artikel 5, vijfde lid, van de Wdo biedt een basis om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, met het oog op de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de generieke digitale infrastructuur, regels te stellen met betrekking tot andere dan de reeds in de Wdo opgenomen voorzieningen. Met dit wijzigingsbesluit wordt op grond van dat artikellid bepaald dat de minister van BZK verantwoordelijk is voor het aanbieden van de basisinrichting OOTS.

Bij het verwerken van gegevens door de basisinrichting OOTS is sprake van verwerking op grond van de in artikel 6, eerste lid, onder e, van de AVG genoemde rechtsgrond (verwerking noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang). Met dit besluit is voldaan aan artikel 6, derde lid, onderdeel b, van de AVG waarin is bepaald dat de rechtsgrond voor verwerking moet zijn vastgelegd bij lidstatelijk recht dat op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is.

Het 'uitdrukkelijk verzoek' van de gebruiker om bewijzen uit te wisselen via het OOTS, conform artikel 14, vierde lid, van de SDG-verordening, is geen 'toestemming' als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel a, van de AVG. Dat artikellid is dus niet de AVG-grondslag voor de gegevensverwerking.

De basisinrichting OOTS verwerkt het burgerservicenummer (BSN). Het BSN is een nationaal identificatienummer in de zin van de AVG. Artikel 87 van de AVG bepaalt dat bij nationaal recht specifieke voorwaarden kunnen worden vastgesteld voor de verwerking. De Uitvoeringswet AVG regelt in het kader van het gebruik van wettelijk voorgeschreven nummers dat voor de verwerking van het BSN dient te worden voorzien in een wettelijke grondslag. Artikel 16, eerste lid, van de Wdo, biedt die grondslag voor de basisinrichting OOTS. Het BSN wordt enkel verstrekt aan een bewijsverstrekker die zelf ook een grondslag heeft om het BSN te verwerken. Dit zodat de bewijsverstrekker met het BSN het juiste bewijs kan ophalen. Als een bewijsverstrekker zelf niet het BSN kan verwerken, wordt alleen een pseudoniem gestuurd.

4.2 Proportionaliteit en subsidiariteit

De rechtvaardiging van verwerking van persoonsgegevens moet worden beoordeeld met inachtneming van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Het gaat hierbij over de afweging of het doel van de verwerking in verhouding staat tot de inbreuk op de privacy van gebruikers.

Voor een beoordeling van de proportionaliteit is gekeken naar de mate waarin de beoogde verwerking een inbreuk oplevert voor de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Deze inbreuk wordt als klein ingeschat, gezien het vrijwillige karakter van inzet van het OOTS en de maatregelen die zijn genomen om de gebruiker goed te informeren alvorens wordt ingestemd met de gegevensuitwisseling. Daarbij worden niet meer gegevens verwerkt dan bepaald in de uitvoeringsverordening en dan noodzakelijk.

Volgens de SDG-verordening is het gebruik van het OOTS niet verplicht voor gebruikers. De gebruiker initieert zelf het proces, door een uitwisseling van een bewijsmiddel uitdrukkelijk te verzoeken. Zonder uitdrukkelijk verzoek van de gebruiker mogen bevoegde autoriteiten de uitwisseling met behulp van de OOTS-infrastructuur niet initiëren, tenzij anders bepaald in het Unierecht of het nationale recht (zie artikel 14 van de SDG-verordening).

Er is ook voldaan aan het subsidiariteitsvereiste. Het alternatief voor het grensoverschrijdend uitwisselen van de bewijzen door het OOTS, is dat gebruikers de bewijzen zelf opvragen bij de verstreckende instantie. Dit betekent dat de bewijzen door de bewijsverstrekker eerst moeten worden verstrekt aan de gebruiker, waarna de gebruiker de bewijzen weer zelf moet doorsturen naar de bewijsaanvrager.

De alternatieven om het doel te bereiken blijven overigens voor de gebruiker bestaan. De gebruiker houdt altijd de keus om het bewijs niet via het OOTS aan te leveren, maar bijvoorbeeld fysiek of door het zelf op te vragen en naar de bevoegde instantie te versturen.

4.3 Privacy impact assessment

Voor de toepassing van de voorziening die met dit besluit wordt gereguleerd is overeenkomstig artikel 35 van de AVG een privacy impact assessment (DPIA) uitgevoerd. Daaruit volgt dat de minister van BZK momenteel geen publieke taak heeft ten aanzien van de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de basisinrichting OOTS. Het ontbreekt ook aan een wettelijke grondslag voor de verwerking van het BSN en andere persoonsgegevens in de basisinrichting. Daar wordt met onderhavig wijzigingsbesluit invulling aan gegeven.

Overeenkomstig artikel 35 AVG wordt de DPIA waar nodig telkens geactualiseerd en worden op basis daarvan eventuele aanpassingen van de processen van of de regelgeving in gang gezet.

5. Gevolgen

5.1 Regeldruk

De basisinrichting OOTS wordt als voorziening geregeld onder de Wdo. Dit zorgt ervoor dat de verantwoordelijkheid bij de minister van BZK wordt belegd en de minister de verantwoordelijkheid ook kan nemen. Dit maakt het beter mogelijk deze door te ontwikkelen tot een gebruiksvriendelijker product en ontzorgt de bevoegde instanties bij het realiseren van een aansluiting. Hiermee voldoet

Nederland sneller aan haar wettelijke verplichtingen in aanzien van de SDG-verordening. Op dit moment is het niet mogelijk om het verwachte gebruik te kwantificeren.

Dit besluit met betrekking tot de taken en gegevensverwerking van de basisinrichting OOTS stelt geen nieuwe eisen aan burgers, bedrijven en professionals. Er treden daarmee geen extra regeldrukeffecten op als gevolg van het besluit.

6. Financiële gevolgen

De afnemers van de Basisinrichting OOTS (bevoegde instanties) worden door Europese wetgeving verplicht een aansluiting op het Once-Only Technical System (OOTS) te realiseren. Het realiseren van deze aansluiting brengt kosten met zich mee, omdat er moet worden voldaan aan specifieke eisen rondom techniek, veiligheid en gebruiksvriendelijkheid.

Door via de basisinrichting aan te sluiten op het OOTS voldoen afnemers aan het overgrote deel van deze eisen, zonder dat zij hier individueel in hoeven te investeren. De kosten voor het beheer en de doorontwikkeling van de basisinrichting zijn voorzien op de begroting en zullen worden gedragen door de afnemers. De wijze waarop deze kosten worden verdeeld wordt bepaald in afstemming met de (beoogde) afnemers.

7. Toezicht en handhaving

Het toezicht op de naleving van de bepalingen in dit besluit over de verwerking van persoonsgegevens geschiedt door de Autoriteit Persoonsgegevens (artikel 6 van de Uitvoeringswet AVG), wat betreft toezicht op de beveiliging van persoonsgegevens (artikel 51, eerste lid, van de AVG in samenhang met artikel 32 van de AVG).

8. Advies en consultatie

8.1 Internetconsultatie

[PM]

8.2 Autoriteit persoonsgegevens

[PM]

8.3 Adviescollege toetsing regeldruk

[PM]

9. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag na publicatie in het Staatsblad. Dit besluit geeft bevoegde instanties van mogelijkheid om op een efficiënte, snelle en laagdrempelige manier aan te sluiten op het OOTS. Het aansluiten op de basisinrichting OOTS door bevoegde instanties is vrijwillig en komt tegemoet aan een maatschappelijke behoefte. Voor gebruikers, bewijsaanvragers en bewijsverstrekkers is geen voorbereidingstijd nodig, omdat dit besluit geen verplichting bevat om op

de basisinrichting OOTS aan te sluiten. Het kabinetsbeleid voor vaste verandermomenten biedt in die gevallen een basis om af te wijken van de vaste verandermomenten en de publicatietermijn van twee maanden.

B. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A

Met dit artikel wordt een aantal begripsbepalingen ingevoegd die relevant zijn voor de artikelen die met dit wijzigingsbesluit worden ingevoegd in het Bdo. Met de begripsbepalingen is aangesloten bij de uitvoeringsverordening.

Onderdeel B

Met wijzigingsonderdeel B wordt een nieuwe voorziening geïntroduceerd. Artikel 5, eerste lid, van de Wdo bevat een opsomming van verschillende voorzieningen waarvoor de minister van BZK verantwoordelijk is voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging. Op grond van het vijfde lid van artikel 5 van de Wdo kunnen regels worden gesteld over andere voorzieningen dan de voorzieningen die zijn genoemd in het eerste lid. Op grond van dat artikellid wordt met dit besluit een nieuw artikel 1c ingevoegd, waarin de verantwoordelijkheid van de minister van BZK voor de basisinrichting wordt vastgelegd. Daarmee wordt het voor bewijsverstrekkers en bewijsaanvragers duidelijk dat het aansluiten op de basisinrichting OOTS een mogelijkheid is om te voldoen aan de verplichtingen op grond van de SDG-verordening. De basisinrichting OOTS maakt het mogelijk om als reactie op een bewijsaanvraag een bewijsmiddel op te vragen bij een bewijsverstrekker en in voorkomend geval het bewijsmiddel te verstrekken aan een bewijsaanvrager en faciliteert de processen OOTS-A en OOTS-V. Die processen worden beschreven in paragraaf 3.3 van het algemene deel van deze toelichting.

Onderdeel C

Hoofdstuk 2 van het Bdo regelt welke persoonsgegevens worden verwerkt door de verschillende voorzieningen die door de minister van BZK worden aangeboden. Met wijzigingsonderdeel C wordt in dat hoofdstuk een nieuw artikel 4a ingevoegd, dat de gegevensverwerking door de basisinrichting OOTS regelt. Het gaat gegevens rondom het aanvragen en verstrekken van het bewijs (de bewijsaanvraag en bewijsrespons), gegevens met betrekking tot authenticatie en machtiging van de gebruiker en om gegevens die relevant zijn voor de traceerbaarheid en het herstel van fouten. Op deze gegevens wordt uitgebreid ingegaan in paragraaf 3.3 van het algemene deel van deze toelichting.

Onderdeel D

In hoofdstuk 3 van het Besluit DO is geregeld welke gegevens worden verstrekt door de verschillende voorzieningen. In dat hoofdstuk wordt een nieuw artikel 8a ingevoegd waarin de verstrekkingen door de basisinrichting OOTS worden geregeld. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 3.3 van het algemene deel van deze toelichting.

Onderdeel E

Bij het aanvragen van bewijs bij een Nederlandse bewijsverstrekker vindt een herauthenticatie plaats waarbij de identiteit en in geval van een aanvraag namens een bedrijf of organisatie de bevoegdheid om namens die entiteit te handelen, opnieuw wordt vastgesteld. Die vaststelling zal plaatsvinden met DigiD of met een identificatiemiddel dat op grond van de eIDAS-verordening is genotificeerd. Zowel bij het gebruik van DigiD als bij een op grond van de eIDAS-verordening genotificeerd identificatiemiddel worden authenticatieverklaringen door die middelen verstrekt via de routeringsvoorziening, waarop de basisinrichting OOTS zal worden aangesloten. Het is dan ook noodzakelijk dat die routeringsvoorziening gegevens met betrekking tot de authenticatie kan verstrekken aan de basisinrichting OOTS. Met wijzigingsonderdeel E wordt die verstrekking mogelijk gemaakt.

Onderdeel F

Met wijzigingsonderdeel F wordt een nieuw artikel ingevoegd in hoofdstuk 4 van het Bdo. Gegevens die in de basisinrichting OOTS worden verwerkt worden na afloop van de sessie verwijderd, met uitzondering van het logboek, dat overeenkomstig artikel 17, vierde lid, van de uitvoeringsverordening twaalf maanden wordt bewaard en de gebruiksgegevens. Daarop wordt in paragraaf 3.3 van het algemene deel van deze nota van toelichting uitgebreid ingegaan.

C. Transponeringstabel

Bepaling van de uitvoeringsverordening	Te implementeren in of geïmplementeerd in	Bijzonderheden	Toelichting op implementatiewijze
1	N.v.t.	Betreft begripsbepalingen	De bepaling heeft zijn aard geen implementatie.
2	N.v.t.	Betreft structuur van het OOTS	Bepaling is gericht tot Europese Commissie.
3	N.v.t.	Verplichting om aan te sluiten op EU-voorzieningen	Uitgevoerd met feitelijk handelen.
4, eerste lid	N.v.t.	Verplichting oprichting OOTS	Bepaling is gericht tot Europese Commissie.
4, tweede en derde lid	Artikel 1c Bdo	Verplichting om verbinding met het OOTS mogelijk te maken voor	Taak voor minister van BZK om intermediair platform op te richten.

		bewijsaanvragers en bewijsverstrekkers	
5	N.v.t.	Verplichting om aan te sluiten op EU-voorzieningen	Uitgevoerd met feitelijk handelen.
6	N.v.t.	Stelt vereisten aan bewijsbemiddelaars	Bepaling is deels gericht tot Europese Commissie en wordt deels uitgevoerd met feitelijk handelen.
7	N.v.t.	Vaststelling semantisch register en gegevensmodellen	Uitgevoerd met feitelijk handelen en deels gericht tot Europese Commissie
8	N.v.t.	Uitzondering registratieplicht adresboek van gegevensdiensten	Uit te voeren met feitelijk handelen
9	N.v.t.	Verplichting toelichting aan gebruikers	Uitgevoerd met feitelijk handelen
10	N.v.t.	Vereisten aan selectie soort bewijs	Uitgevoerd met feitelijk handelen
11	N.v.t.	Gebruikersauthenticatie	Uitgevoerd met feitelijk handelen door bewijsaanvrager
12	N.v.t.	Verplichting verstrekking informatie bij uitdrukkelijk verzoek	Uitgevoerd met feitelijk handelen
13	Art. 4a, onder a, Bdo	Persoonsgegevens in bewijsaanvraag	Verwerking door de Minister van BZK van persoonsgegevens in bewijsaanvraag
14	N.v.t.	Verplichting aan bewijsaanvragers tot doorverwijzing van gebruiker naar bewijsverstrekker	Uitgevoerd met feitelijk handelen

15, eerste lid	N.v.t.	Verplichting tot aansluiting op eDelivery-toegangspunt	Uitgevoerd met feitelijk handelen
15, tweede tot en met vijfde lid	Art. 4a, onder b, Bdo	Persoonsgegevens in bewijsrespons	Verwerking door de Minister van BZK van persoonsgegevens in bewijsrespons
16	Art. 4a, onder b tot en met f, Bdo	Verplichting tot vergelijking van identiteitsgegevens en bewijs	Verwerking door de Minister van BZK van persoonsgegevens voor identificatie en persoonsgegevens in bewijsrespons
17, eerste tot en met derde lid en vijfde lid	N.v.t.	Verplichting opname elementen in logboekstelsysteem	Uitgevoerd door feitelijk handelen
17, vierde lid	Art. 13a, lid 3, Bdo	Bewaartermijn persoonsgegevens voor logboekstelsysteem-meldingen	Bewaartermijn van verwerking door de Minister van BZK in lijn met bewaartermijn verordening
18 en 19	N.v.t.	Governance van het OOTS door coördinatiegroep en subgroepen	De bepaling heeft zijn aard geen implementatie.
20, 21 en 22	N.v.t.	Vaststelling contactpunten en dashboard voor technische ondersteuning	De bepaling heeft zijn aard geen implementatie.
23	N.v.t.	Vaststelling toepassingsgebied samenwerking governancestructuren	De bepaling heeft zijn aard geen implementatie.
24, 25, 26 en 27	N.v.t.	Verantwoordelijkheidsverdeling tussen Europese Commissie en Lidstaten voor onderhoud en exploitatie van het OOTS	Uitgevoerd met feitelijk handelen en deels gericht tot Europese Commissie

28, 29 en 30	N.v.t.	Beveiliging, monitoring van systemen en administratiebeheer van het OOTS	Uitgevoerd met feitelijk handelen en deels gericht tot Europese Commissie
31	N.v.t.	Testen van het OOTS, verplichting tot vaststelling testschema	Uitgevoerd met feitelijk handelen en deels gericht tot Europese Commissie
32	N.v.t.	Bijstand van de Europese Commissie voor technische ondersteuning	Gericht tot Europese Commissie
33	Art. 4a, onder c tot en met g, Bdo	Vaststelling verantwoordelijkheid verwerking persoonsgegevens via het OOTS	Verwerking door de Minister van BZK van persoonsgegevens in de basisinrichting OOTS als verwerkingsverantwoordelijke
34 en 35	Art. 4a, onder a en b, Bdo	Verantwoordelijkheid verwerking persoonsgegevens in bewijsmiddel of bewijsaanvraag via het OOTS	Verwerking door de Minister van BZK van persoonsgegevens in bewijsaanvraag en bewijsrespons, als verwerker van bewijsaanvrager en bewijsverstrekker
36	N.v.t.	Inwerkingtreding	De bepaling heeft zijn aard geen implementatie.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,